

**กรอบแนวคิดประสิทธิผลการบริหารโครงการจัดการเรียนการสอนด้านพาณิชย์กรรม สาขาธุรกิจค้าปลีก
ของโรงเรียนศึกษานารีวิทยา**

Conceptual Framework of Effectiveness on Management of Retail Business Study Program of

Suksanareewittaya School

จารุวรรณ ยิ้มจันทร์¹ และ บุนตริกา บูลภักดี^{2*}

Charuwan Yimchan¹ and Buntarika Bulpakdi^{2*}

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเอกสาร มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากรอบแนวคิดการบริหารโครงการจัดการเรียนการสอนด้านพาณิชย์กรรม สาขาธุรกิจค้าปลีก และ 2) ศึกษากรอบแนวคิดประสิทธิผลองค์การของโครงการจัดการเรียนการสอนด้านพาณิชย์กรรม สาขาธุรกิจค้าปลีก โดยใช้วิธีการสังเคราะห์จากเอกสารที่เกี่ยวข้อง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า 1) กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารโครงการจัดการเรียนการสอนด้านพาณิชย์กรรม สาขาธุรกิจค้าปลีก ประกอบด้วยขอบข่ายขั้นตอน 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1.1) การนำโครงการไปปฏิบัติ 1.2) การวางแผนโครงการ และ 1.3) การประเมินผลโครงการ 2) กรอบแนวคิดประสิทธิผลองค์การของโครงการจัดการเรียนการสอนด้านพาณิชย์กรรม สาขาธุรกิจค้าปลีก ประกอบด้วยตัวแปร 3 ด้าน ได้แก่ 2.1) การบรรลุเป้าหมาย 2.2) ความพึงพอใจของผู้รับบริการ และ 2.3) ความพึงพอใจของบุคลากรในองค์กร

คำสำคัญ : การบริหารโครงการ, ประสิทธิภาพองค์การ, โครงการจัดการเรียนการสอนด้านพาณิชย์กรรมสาขาธุรกิจค้าปลีก

¹ นิสิตมหาบัณฑิตสาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Graduate Student of Education Administration Division, Department of Educational Policy Management, and Leadership, Faculty of Education, Chulalongkorn University, E-mail: krumayy16@gmail.com

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Lecturer of Education Administration Division, Department of Educational Policy Management, and Leadership, Faculty of Education, Chulalongkorn University, E-mail Address: buntarika.B@chula.ac.th

* Corresponding author

Abstract

This study was documentary research. The purposes of this research were 1) to study the conceptual framework of the management of retail business study program. 2) To study the conceptual framework of organizational effectiveness of retail business study program. A documentary synthesis method was used. The research instrument was records. Data were analyzed by content analysis. The findings were as follows: 1) the conceptual framework of the management of retail business study program composed of 1.1) Implementation 1.2) Planning and 1.3) Evaluation 2) The conceptual framework of organizational effectiveness of retail business study program composed of 2.1) Goal-Attainment 2.2) Satisfaction of service recipients and 2.3) Satisfaction of employee

Keywords: project management, organization effectiveness, management of retail business study program

บทนำ

การศึกษาเป็นกลไกที่มีความสำคัญเพื่อพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545, 2545) การจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพให้สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจ อีกทั้งยังต้องมีการฝึกทักษะการคิด การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553) ซึ่งสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหน่วยงานสำคัญที่มีบทบาทในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนสำหรับผู้เรียน โดยการส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้เรียนมีความคิดเป็นเหตุเป็นผล สังคมความรู้ และทักษะที่จำเป็นในการทำงาน รู้จักการหาโอกาส และช่องทางในการทำงาน และช่วยให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ที่จะตัดสินใจในการศึกษาและการทำงานต่อไปได้ในอนาคต (สิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา และคณะ, 2554) อ้างอิงใน สุกัญญา แชมช้อย และ ชญาพิมพ์ อุสาโห, 2555)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ด้านวิชาสามัญควบคู่กับทักษะทางอาชีพ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานอย่างมีคุณภาพ จึงทำความร่วมมือกับบริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) ดำเนินโครงการจัดการเรียนการสอนด้านพาณิชยกรรม สาขาธุรกิจค้าปลีกในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายตามรูปแบบของ work-based learning ซึ่งมีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ และภาคเอกชนในการผลิต และพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ คุณธรรม ความรู้พื้นฐานและทักษะด้านธุรกิจค้าปลีก 2) เพื่อสนับสนุนและผลิตกำลังคนสาขาธุรกิจค้าปลีกอย่างเป็นระบบ 3) เพื่อสนับสนุนผู้เรียนให้มีรายได้ระหว่างเรียน และเมื่อจบการศึกษาผู้เรียนจะได้รับความรู้ทางวิชาชีพเพิ่มเติม และสามารถเข้าทำงานที่ร้านสะดวกซื้อ เซเว่น อีเลฟเว่น และบริษัทในกลุ่ม หรือมีโอกาส

เป็นเจ้าของธุรกิจ และ 4) เพื่อเพิ่มโอกาสในการเลือกศึกษาต่อสายสามัญและสายอาชีพในระดับที่สูงขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2558)

โรงเรียนศึกษานารีวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 เล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างครบด้าน และตอบสนองความต้องการของประเทศในการเพิ่มโอกาสในการเลือกศึกษาต่อสายสามัญ และสายอาชีพในระดับที่สูงขึ้นควบคู่กันไป จึงผนวกความร่วมมือกับศูนย์การเรียนรู้ปัญญาวิวัฒน์ ของบริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) เปิดหลักสูตรแผนการเรียนธุรกิจค้าปลีก ในปีการศึกษา 2558 มีนักเรียนสมัครเข้าร่วมโครงการ จำนวน 20 คน ปีการศึกษา 2559 มีนักเรียนสมัครเข้าร่วมโครงการ จำนวน 27 คน แสดงให้เห็นถึงความสนใจในการศึกษาต่อด้านธุรกิจค้าปลีกมากขึ้น ด้านผลการเรียนของนักเรียน ร้อยละ 20 ต่ำกว่าเกรด 2 ซึ่งไม่ผ่านเงื่อนไขข้อตกลงที่ทำร่วมกันระหว่างโรงเรียนและบริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) แต่ในด้านของการฝึกงานกับสถานประกอบการ นักเรียนสามารถปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี มีความรับผิดชอบต่อการทำงาน มีความมุ่งมั่นตั้งใจ แต่ทั้งนี้ในภาพรวมของการบริหารจัดการโครงการยังขาดประสิทธิภาพทั้งระบบ อาทิ การทำความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอน การบริหารจัดการเวลาสำหรับการเรียน และการฝึกงานระหว่างเรียนของผู้เรียนเอง การจัดสรรงบประมาณในเรื่องอุปกรณ์การเรียนสำหรับห้องเรียนโครงการ (โรงเรียนศึกษานารีวิทยา, 2559)

การบริหารโครงการจึงจำเป็นต้องมีแนวทางการดำเนินโครงการซึ่งมีนักวิชาการศึกษาระบบการบริหารโครงการ ดังนี้ Harold Kerzner (1998) กล่าวถึงการบริหารโครงการ ประกอบด้วย การริเริ่มโครงการ การวางแผนโครงการ การวิเคราะห์โครงการ การปฏิบัติตามโครงการ การควบคุมโครงการ และการยุติโครงการจึงจะทำให้การบริหารโครงการเป็นไปได้อย่างดี ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดของวิสูตร จิระดำเกิง (2545) ในประเด็นด้านการวางแผน เป็นการวางแผนโครงการด้านเวลา ต้นทุน คุณภาพรวมถึงการจัดองค์การของโครงการและทีมงาน ด้านการปฏิบัติโครงการ เป็นการนำแผนที่วางไว้ไปปฏิบัติจริงเพื่อให้ได้ผลตามต้องการ และปิดโครงการ เป็นขั้นตอนที่การดำเนินงานโครงการสิ้นสุดลงตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ ส่วนประสิทธิ์ ตงยั้งศิริ (2542) กล่าวถึงโครงการว่าควรเริ่มจากการกำหนดโครงการ (project identification) จากนั้นจึงจัดเตรียมโครงการ (project preparation) เป็นการกำหนดร่างหรือข้อเสนอโครงการเพื่อประเมินพิจารณาการอนุมัติโครงการ (project appraisal approval) จึงจะสามารถนำโครงการไปปฏิบัติ (project implementation) เป็นการดำเนินการตามแผนแล้วจึงประเมินผลโครงการ (project evaluation) ปฏิบัติจนเป็นกระบวนการเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนและจัดทำโครงการต่อไปในอนาคต นอกจากนี้มีนักวิชาการ 3 ท่านที่มีแนวคิดเป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ ผู้บริหารเป็นกำลังสำคัญในการบริหารโครงการจะต้องคำนึงถึงความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของโครงการ ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ซึ่งอาจอยู่ภายใต้ข้อจำกัด เช่น งบประมาณ ระยะเวลา เป็นต้น ทั้งนี้กระบวนการบริหารโครงการต้องดำเนินการตามขั้นตอน 3 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผนโครงการ การนำโครงการไปปฏิบัติ ประเมินผลโครงการจึงจะทำให้กระบวนการบริหารโครงการครบถ้วนสมบูรณ์ (ประชุม รอดประเสริฐ, 2542; พรรคทวี จีรรัตน์, 2553 และ และพิสนุ พองศรี, 2551) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสมคิด พรหมจ้อย (2552) เช่นเดียวกันแต่จะมีความแตกต่าง คือ ประเด็นของการ

ควบคุม กำกับ ติดตามโครงการที่ยังมีความสำคัญเพื่อตรวจสอบกระบวนการดำเนินโครงการอย่างเป็นระยะ ๆ การประเมินผลโครงการจะช่วยให้กระบวนการบริหารโครงการครบถ้วนสมบูรณ์โดยใช้รูปแบบการประเมินผลที่สอดคล้องกับแนวคิดของ ชนมนิภา ช่างทอง (2557) ที่กล่าวว่ารูปแบบของการประเมินผล แบ่งได้ 3 แบบ ได้แก่ 1) การประเมินผลกระบวนการ (process evaluation) หรือการประเมินประสิทธิภาพ (efficiency evaluation) ซึ่งเน้นการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการดำเนินงานของกิจกรรมที่จะนำส่งผลผลิต (outputs) 2) การประเมินผลที่ได้รับจากการให้บริการ ซึ่งเน้นการวิเคราะห์ประสิทธิผล (effectiveness) โดยศึกษาว่าผลผลิตที่ได้นั้นบรรลุวัตถุประสงค์ของเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ และ 3) การประเมินผลกระทบ (impact evaluation) เป็นการวิเคราะห์ผลที่ได้รับต่อเนื่องจากการวิเคราะห์ผลลัพธ์ โดยศึกษาผลที่ได้รับจากวัตถุประสงค์สามารถเป็นส่วนหนึ่งที่จะไปช่วยสนับสนุนการบรรลุเป้าประสงค์ของการพัฒนาได้หรือไม่ เพียงใด

เนื่องจากโรงเรียนศึกษานารีวิทยา เป็นผู้ให้บริการทางการศึกษาแก่นักเรียนที่สนใจเข้าโครงการจัดการเรียนการสอนด้านพาณิชยกรรม สาขารัฐกิจค้าปลีก การประเมินผลจึงควรเน้นไปที่การวิเคราะห์ประสิทธิผล ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดประสิทธิผลองค์การ ดังนี้ Etzioni (1964) กล่าวว่าแนวทางการบรรลุเป้าหมายเน้นที่ผลโดยมีเป้าหมายที่ทุกคนยอมรับและมีส่วนร่วมมากขึ้นกว่าเดิม ขับเคลื่อนด้วยผู้บริหารซึ่งติดตามความก้าวหน้าได้ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว มีความสอดคล้องกับในด้านการบริหารงานของผู้นำ คือ แนวทางเชิงกลยุทธ์กลุ่มผู้เกี่ยวข้องเป็นการมองประสิทธิผลขององค์การที่ระดับความสามารถในการตอบสนองความต้องการของกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง โดยผู้บริหารต้องมีความสามารถในการปรับลำดับความสำคัญก่อนหลังของเป้าหมายต่าง ๆ ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ (Robbins, 1990) ส่วน Yuchtman and Seashore (1967) ได้ให้แนวทางเชิงระบบไว้ว่าเป็นความสามารถขององค์การในการจัดทรัพยากร การรักษาเสถียรภาพ และความสมดุลของระบบภายในองค์การ และมีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมภายนอกซึ่งเป็นการเน้นวิธีการมากกว่าผลที่ได้ ในส่วนของแนวทางที่มีรูปแบบชัดเจนมากยิ่งขึ้น มีการกำหนดลักษณะในรายละเอียด เช่น Quinn and Rohrbaugh (1983) อธิบายไว้ว่ารูปแบบบูรณาการ เป็นรูปแบบที่ประสิทธิผลองค์การขึ้นอยู่กับโครงสร้างองค์การภาพรวมและบุคคลในองค์การโดยการรวมลักษณะ 3 ประการคือ มิติของเวลา (time dimension) ทั้งในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว อาจเปลี่ยนไปตามวงจรชีวิตที่มีการเปลี่ยนแปลงไป, กลุ่มผู้เกี่ยวข้อง (multiple constituencies หรือ stakeholder approach) เป็นความสนใจของแต่ละคน เช่น เจ้าขององค์การ พนักงานในองค์การ ลูกค้า ผู้จ่ายของ รัฐบาล และสังคมกลุ่มใหญ่ ซึ่งเป็นการประเมินประสิทธิผลองค์การตามแนวเชิงสัมพันธ์กับสถานการณ์ และพหุเกณฑ์ (multiple criteria) เกณฑ์ที่มีรูปแบบหลายมิติ ตัวบ่งชี้ประสิทธิผลองค์การต้องนำมาจากแต่ละขั้นตอนของระบบเปิด ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการแปรรูปปัจจัยนำเข้า และผลผลิต ส่วน Kaplan and Norton (1996) ให้แนวทางการประเมินองค์การแบบสมดุล (balanced scorecard) ไว้ว่าเป็นการมุ่งให้เกิดความสมดุลระหว่างวัตถุประสงค์ระยะสั้นกับวัตถุประสงค์ระยะยาว โดยแบ่งมุมมองเป็น 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการเงิน แสดงผลของกลยุทธ์ต่าง ๆ รวมถึงพื้นฐานและทรัพยากรที่สำคัญของมุมมองด้านอื่น ๆ ได้แก่ การเติบโต และผลกำไรขององค์การ 2) ด้านลูกค้า คุณค่าที่สร้างความพอใจ สิ่งที่

ควรคำนึงถึง ได้แก่ การหาลูกค้าเพิ่ม การรักษาลูกค้าเก่าไว้และการสร้างความพอใจให้กับลูกค้า 3) ด้านกระบวนการภายใน การวิเคราะห์ทรัพยากรที่ต้องการ ทักษะที่ทำให้องค์กรมีศักยภาพสูงขึ้น เช่น กระบวนการด้านนวัตกรรม กระบวนการในการบริหารลูกค้า กระบวนการในการดำเนินงานและกระบวนการในการปฏิบัติตามความต้องการของสังคม 4) ด้านการเรียนรู้และการพัฒนา ช่วยให้องค์กรมั่นใจถึงศักยภาพและความสามารถในการระยะยาว ส่วนรูปแบบการประเมินแบบเน้นที่ผู้ประเมินนั้น Quinn (1988) ได้ให้แนวทางการแข่งขัน-คุณค่า ว่ามีลักษณะเป็นอัตรายขึ้นอยู่กับค่านิยมความชอบ และความสนใจของผู้ประเมิน จึงไม่มีหลักเกณฑ์ที่แน่นอนจึงทำให้เกิดการถ่วงดุลผลประโยชน์ที่มีความขัดแย้ง ดังนั้น แนวทางของนักวิชาการแต่ละคนย่อมมีมุมมองที่แตกต่างกันซึ่งอาจมีปัจจัยอื่น ๆ เข้ามาเป็นองค์ประกอบ จึงมีหน่วยงานที่เห็นความสำคัญของการประเมินประสิทธิผลได้วางแผนคิดค้นและตั้งข้อสังเกตต่อการประเมินทั้งในภาครัฐ และภาคเอกชน ดังนี้ มูลนิธิเพื่อการจัดการคุณภาพแห่งยุโรป (The European Foundation for Quality Management : EFQM) เป็นองค์การที่เป็นเลิศ สามารถบรรลุเป้าหมายและรักษาระดับที่เหนือกว่าของประสิทธิภาพการดำเนินงานให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียได้ตามที่คาดหวังหรือเกินความคาดหวังไว้ (Richards & Medhurst, 2010 อ้างอิงใน วาริณี เจียมโซติรัตน์, 2558) ซึ่งแนวทางการประเมินของ EFQM มีโมเดลการบริหารเชิงคุณภาพที่ประสบความสำเร็จมากในทวีปยุโรป มีแนวทางต่อการประเมินว่าควรวิเคราะห์ที่สาเหตุและผล ตามหลักเกณฑ์ 9 ข้อ ประกอบด้วย ความเป็นผู้นำ การบริหารบุคลากร นโยบายและกลยุทธ์ ทรัพยากร ผลที่มีต่อบุคลากร ผลที่มีต่อลูกค้า ผลที่มีต่อสังคม ผลที่มีต่อการประกอบการทางธุรกิจและการเรียนรู้และพัฒนา และหากกล่าวถึงรางวัลคุณภาพแห่งชาติ นับว่าเป็นรางวัลระดับมาตรฐานโลก เนื่องจากมีพื้นฐานทางเทคนิคและกระบวนการตัดสินรางวัลเช่นเดียวกับรางวัลคุณภาพแห่งชาติของประเทศสหรัฐอเมริกา หรือ The Malcolm Baldrige National Quality Award (MBNQA) ซึ่งเป็นต้นแบบรางวัลคุณภาพแห่งชาติที่ประเทศต่าง ๆ หลายประเทศนำมาประยุกต์ใช้ โดยมีบทบาทสำคัญ 3 ประการ ดังนี้ 1) ช่วยในการปรับปรุงวิธีดำเนินการ ความสามารถและผลการดำเนินการขององค์กร 2) กระตุ้นให้มีการสื่อสาร และแลกเปลี่ยนข้อมูลวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศระหว่างองค์กรต่าง ๆ 3) เป็นเครื่องมือหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ในการจัดการการดำเนินการขององค์กร รวมทั้งใช้ เป็นแนวทางในการวางแผน และเพิ่มโอกาสในการเรียนรู้ (พัฒนชัย กุลศิริสวัสดิ์, 2551 อ้างอิงใน ใจชนก ภาคอัฐ, 2555) แรกเริ่มแนวทางการประเมินรางวัล MBNQA ใช้สำหรับการขอรับประเมินองค์การภาคธุรกิจ ต่อมามีการประยุกต์ใช้กับองค์การทางการศึกษา ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบหลัก คือ ความพึงพอใจของผู้รับบริการ การใช้ทรัพยากรมนุษย์ ผลของคุณภาพ การใช้หลักประกันคุณภาพสินค้าและบริการ ความเป็นผู้นำ การวางแผนคุณภาพเชิงยุทธศาสตร์ สารสนเทศและการวิเคราะห์ การประเมินนี้เหมาะสำหรับภาคธุรกิจและภาครัฐทั้งที่แสวงหาผลกำไร และไม่แสวงหาผลกำไร สำหรับประเทศไทย สำนักประเมินผลของสำนักงบประมาณได้นำวิธีการประเมินผลที่พัฒนามาจากประเทศสหรัฐอเมริกาที่เรียกว่า PART (Performance Assessment Rating Tools) โดยมี 5 ส่วนที่สำคัญ คือ จุดมุ่งหมายและรูปแบบ การวางแผนกลยุทธ์ การเชื่อมโยงงบประมาณกับผลผลิต การบริหารจัดการของหน่วยงานนำส่งผลผลิต การประเมินผลผลิตและผลลัพธ์ ซึ่งเกณฑ์นี้เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินความสำเร็จในการ

ดำเนินงานจากการใช้จำแนกประมาณ ตัวอย่างการศึกษาวิจัยที่คณะรัฐศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ใช้กรอบแนวคิดในการประเมินความคุ้มค่าจากการดำเนินงานตามภารกิจของรัฐ โดยมีกรอบแนวทางการศึกษา ดังนี้ 1. ความสอดคล้องของภารกิจกับยุทธศาสตร์ชาติซึ่งเกี่ยวข้องกับรัฐธรรมนูญฯ แผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติคำแถลงนโยบายรัฐบาลและแผนการบริหารราชการแผ่นดิน 2. การประเมินประสิทธิภาพ 3. การประเมินประสิทธิผล 4. การประเมินผลกระทบ 5. การประเมินด้วยเครื่องมือการวิเคราะห์ระดับความสำเร็จของการดำเนินงานจากการใช้จำแนกประมาณ (Performance Assessment Rating Tool-PART) การใช้เครื่องมือ PART นี้ จะมีสำนักงานประมาณเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการ (คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2558) และมีอีกหนึ่งหน่วยงาน คือ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.) ได้ร่วมกับสำนักงานรางวัลคุณภาพแห่งชาติจัดทำเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (Public Sector Management Quality Award :PMQA) เพื่อเป็นแนวทางให้หน่วยราชการใช้ในการประเมินตนเองเพื่อก้าวไปเป็นองค์กรที่เป็นเลิศ (สำนักงานรางวัลคุณภาพแห่งชาติ, 2555 อ้างอิงใน วาริณี เจียมโชติรัตน์, 2558) ซึ่ง PMQA เป็นหลักการยกระดับและพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐเป็นกรอบในการประเมินส่วนราชการ ประกอบด้วยเกณฑ์คุณภาพ 7 เกณฑ์ ได้แก่ การนำองค์กร การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การวัดการวิเคราะห์และการจัดการความรู้ การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล การจัดการกระบวนการ และผลลัพธ์การดำเนินการ ดังนั้น กรอบแนวคิดประสิทธิผลองค์กรจะมีส่วนสำคัญที่ทำให้องค์กรนั้นเข้าถึงข้อมูลผลการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อนำผลที่ได้ไปพัฒนาต่อยอด และผลักดันให้องค์การนั้นขับเคลื่อน และบรรลุจุดหมายตามที่ตั้งไว้

การบริหารโครงการจัดการเรียนการสอนด้านพาณิชยกรรม สาขาธุรกิจค้าปลีกของโรงเรียนศึกษานารีวิทยา ที่ได้ดำเนินการมาช่วงระยะเวลาหนึ่งนี้ ยังมีปัญหาที่พบดังที่กล่าวมาข้างต้น เช่น ด้านการบริหารจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดสรรงบประมาณ เป็นต้น ในขณะเดียวกันกับที่นักเรียนให้ความสนใจในแผนการเรียนนี้มากขึ้นอันเนื่องมาจากปัจจัยทางครอบครัวที่ต้องการให้นักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียนซึ่งเป็นทางเลือกหนึ่งที่น่าสนใจ ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินโครงการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพนั้น แนวทางการบริหารจัดการโครงการจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการวางระบบให้เป็นไปในทิศทางที่ดีเพื่อให้เกิดแบบแผนและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้รับบริการที่สะท้อนการประเมินในรูปแบบของประสิทธิผลอย่างเป็นรูปธรรม จึงอาจสรุปได้ว่า การศึกษารอบแนวคิดการบริหารโครงการ เพื่อให้ได้แนวทางการบริหารงานอย่างครบถ้วน รอบด้านเกิดประโยชน์ต่อผู้รับบริการนั้นต้องมีกรอบแนวคิดประสิทธิผลของโครงการมาผนวกเข้าด้วยกันเพื่อให้เกิดประสิทธิผลทั้งองค์กร และตอบโจทย์ต่อการบริหารโครงการจัดการเรียนการสอนด้านพาณิชยกรรม สาขาธุรกิจค้าปลีก ของโรงเรียนศึกษานารีวิทยา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษารอบแนวคิดประสิทธิผลการบริหารโครงการจัดการเรียนการสอนด้านพาณิชยกรรม สาขาธุรกิจค้าปลีก ของโรงเรียนศึกษานารีวิทยา เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้เป็นไปอย่างราบรื่น และเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน ครูบุคลากร ผู้บริหาร รวมทั้งผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในทุกภาคส่วน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษากรอบแนวคิดการบริหารโครงการจัดการเรียนการสอนด้านพาณิชยกรรม สาขาธุรกิจค้าปลีก
2. เพื่อศึกษากรอบแนวคิดประสิทธิผลองค์กรของโครงการจัดการเรียนการสอนด้านพาณิชยกรรม สาขาธุรกิจค้าปลีก

วิธีการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเอกสาร (documentary research) โดยการศึกษากรอบแนวคิดการบริหารโครงการจัดการเรียนการสอนด้านพาณิชยกรรม สาขาธุรกิจค้าปลีก และการศึกษากรอบแนวคิดประสิทธิผลองค์กรของโครงการจัดการเรียนการสอนด้านพาณิชยกรรม สาขาธุรกิจค้าปลีก โดยแบ่งขั้นตอนการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง (documentary research) ซึ่งเอกสารที่เกี่ยวข้องนั้น สามารถแบ่งได้ ดังนี้

1. เอกสาร แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโครงการ
2. เอกสาร แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลองค์กร

ขั้นตอนที่ 2 ออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาข้อมูล โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา โดยแบ่งเครื่องมือออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

1. แบบวิเคราะห์กรอบแนวคิดการบริหารโครงการ
2. แบบวิเคราะห์กรอบแนวคิดประสิทธิผลองค์กร

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร โดยใช้การวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์ และสังเคราะห์เนื้อหาและการวิเคราะห์ความถี่

ผลการวิจัย

จากการวิจัย สามารถสรุปผลการวิจัยออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 กรอบแนวคิดการบริหารโครงการ ประกอบด้วยขอบข่ายขั้นตอน 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การนำโครงการไปปฏิบัติ 2) การวางแผนโครงการ และ 3) การประเมินผลโครงการ ซึ่งในแต่ละขั้นตอนนั้นมีความถี่ที่สอดคล้องกับแนวคิดของนักวิชาการ ทั้ง 7 แนวคิด ดังนี้

ตาราง 1

การสังเคราะห์ข้อบ่งชี้ขั้นตอนการบริหารโครงการ

ข้อบ่งชี้ขั้นตอนการบริหารโครงการ	นักวิชาการ							รวม
	Harold Kerzner (1998)	ประสิทธิ์ ตงยงศิริ (2542)	ประชุม รอดประเสริฐ (2542)	วิสูตร จิระดักเกิง (2545)	พิสนุ ฟองศรี (2551)	สมคิด พรหมคุ้ม (2552)	พรศักดิ์ จิรรัตน์ (2553)	
1. การริเริ่มโครงการ	/							1
2. การกำหนดโครงการ		/		/				2
3. การจัดเตรียมโครงการ		/						1
4. การวางแผนโครงการ	/		/	/	/	/	/	6
5. การวิเคราะห์โครงการ	/							1
6. การประเมินและอนุมัติโครงการ		/						1
7. การนำโครงการไปปฏิบัติ	/	/	/	/	/	/	/	7
8. ควบคุม กำกับ ติดตามโครงการ	/					/		2
9. ประเมินผลโครงการ	/	/	/		/	/	/	6
10. การยุติโครงการ	/			/				2

จากตาราง พบว่า ข้อบ่งชี้ขั้นตอนการบริหารโครงการ โดยเรียงตามลำดับความถี่ของการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลจากมากไปหาน้อย สามารถสรุปตามระดับความถี่มากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้ดังนี้ 1) การนำโครงการไปปฏิบัติ มีความถี่เท่ากับ 7 ($f = 7$), 2) การวางแผนโครงการ มีความถี่เท่ากับ 6 ($f = 6$) และ 3) การประเมินผลโครงการ มีความถี่เท่ากับ 6 ($f = 6$) นอกจากนี้แล้วข้อบ่งชี้การบริหารโครงการในด้านอื่น ๆ มีความถี่น้อยกว่า ได้แก่ การกำหนดโครงการ มีความถี่เท่ากับ 2 ($f = 2$), การควบคุม กำกับ ติดตามโครงการ มีความถี่เท่ากับ 2 ($f = 2$), การยุติโครงการ มีความถี่เท่ากับ 2 ($f = 2$), การริเริ่มโครงการ มีความถี่เท่ากับ 1 ($f = 1$), การจัดเตรียมโครงการ มีความถี่เท่ากับ 1 ($f = 1$), การวิเคราะห์โครงการ มีความถี่เท่ากับ 1 ($f = 1$), และการประเมินและอนุมัติโครงการ มีความถี่เท่ากับ 1 ($f = 1$)

จากการศึกษานี้ จึงสรุปได้ว่า กรอบแนวคิดการบริหารโครงการมีข้อบ่งชี้ขั้นตอนการบริหารโครงการสรุปตามลำดับความถี่มากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้ดังนี้ 1) การนำโครงการไปปฏิบัติ 2) การวางแผนโครงการ และ 3) การประเมินผลโครงการ

ตอนที่ 2 กรอบแนวคิดประสิทธิผลองค์กร ประกอบด้วยตัวแปร 3 ด้าน ดังนี้ 1) การบรรลุเป้าหมาย 2) ความพึงพอใจของผู้รับบริการ และ 3) ความพึงพอใจของบุคลากรในองค์กร ซึ่งในแต่ละด้านนั้นมีความถี่ที่สอดคล้องกับนักวิชาการ/แนวคิดการประเมิน ทั้ง 10 แนวคิด ดังนี้

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลองค์กรของ Etzioni (1964), Yuchtman. E. and Seashore, S.E. (1967), Quinn and Rohrbaugh (1983), Quinn (1988), Robbins (1990), Kaplan and Norton (1996), แนวทางการประเมินของ EFQM, แนวทางการประเมินรางวัล MBNQA, แนวทางการประเมินโดยใช้ PART และแนวทางการประเมินรางวัล PMQA ซึ่งจากการวิเคราะห์ความถี่ สามารถสรุปเป็นตารางได้ ดังนี้

ตาราง 2

การสังเคราะห์ขอบข่ายตัวแปรของประสิทธิผลองค์กร

ขอบข่ายตัวแปรของประสิทธิผล องค์กร	นักวิชาการ/แนวทางการประเมิน										รวม
	Etzioni (1964)	Yuchtman. E. and Seashore, S.E. (1967)	Quinn and Rohrbaugh (1983)	Quinn (1988)	Robbins (1990)	Kaplan and Norton (1996)	EFQM	MBNQA	PART	PMQA	
1.การบรรลุเป้าหมาย	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	10
2.คุณภาพสินค้าและบริการ			/			/		/		/	4
3.ผลกำไร						/	/		/		3
4.การเติบโตขององค์กร			/	/		/					3
5.ความพึงพอใจของผู้รับบริการ			/			/	/	/		/	5
6.ความพึงพอใจของกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง			/		/	/				/	4
7.ความพึงพอใจของบุคลากรใน องค์กร			/	/		/	/			/	5
8.ผลกระทบต่อสังคม						/	/				2
9.การจัดกระบวนการภายในองค์กร		/				/			/	/	4
10.การจัดการทรัพยากร		/	/			/		/			4
11.การมีปฏิสัมพันธ์กับ สภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร		/			/	/					3
12.การวางแผนเชิงกลยุทธ์						/		/	/	/	4

ตาราง 2 (ต่อ)

การสังเคราะห์ข้อบ่งชี้ตัวแปรของประสิทธิผลองค์กร

ข้อบ่งชี้ตัวแปรของประสิทธิผล องค์กร	นักวิชาการ/แนวทางการประเมิน									
	Etzioni (1964)	Yuchtman. E. and Seashore, S.E. (1967)	Quinn and Rohrbaugh (1983)	Quinn (1988)	Robbins (1990)	Kaplan and Norton (1996)	EFQM	MBNQA	PART	PMQA
13.การพัฒนาองค์กร			/			/				/
14.ความยืดหยุ่นและการปรับตัว	/	/	/	/		/				
15.การควบคุม	/			/		/				
16.การบูรณาการ	/	/	/			/				
17.การรักษาแบบแผนวัฒนธรรม			/		/	/				
18.ความเป็นผู้นำองค์กร						/		/		/
										รวม

จากตาราง พบว่า ข้อบ่งชี้ตัวแปรของประสิทธิผลองค์กร โดยเรียงตามลำดับความถี่ของการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากมากไปหาน้อย สามารถสรุปตามระดับความถี่มากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้ดังนี้ 1) การบรรลุเป้าหมาย มีความถี่เท่ากับ 10 ($f = 10$), 2) ความพึงพอใจของผู้รับบริการ มีความถี่เท่ากับ 5 ($f = 5$) และ 3) ความพึงพอใจของบุคลากรในองค์กร มีความถี่เท่ากับ 5 ($f = 5$) นอกจากนี้แล้วข้อบ่งชี้การบริหารโครงการในด้านอื่น ๆ มีความถี่น้อยกว่า ได้แก่ คุณภาพสินค้าและบริการ มีความถี่เท่ากับ 4 ($f = 4$), ความพึงพอใจของกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง มีความถี่เท่ากับ 4 ($f = 4$), การจัดกระบวนการภายในองค์กร มีความถี่เท่ากับ 4 ($f = 4$), ผลกำไร มีความถี่เท่ากับ 3 ($f = 3$), การเติบโตขององค์กร มีความถี่เท่ากับ 3 ($f = 3$), การมีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม มีความถี่เท่ากับ 3 ($f = 3$), ภายนอกองค์กร มีความถี่เท่ากับ 3 ($f = 3$), การพัฒนาองค์กร มีความถี่เท่ากับ 3 ($f = 3$), การควบคุม มีความถี่เท่ากับ 3 ($f = 3$), การบูรณาการ มีความถี่เท่ากับ 3 ($f = 3$), การรักษาแบบแผนวัฒนธรรม มีความถี่เท่ากับ 3 ($f = 3$), ความเป็นผู้นำองค์กร มีความถี่เท่ากับ 3 ($f = 3$) และผลกระทบต่อสังคม มีความถี่เท่ากับ 2 ($f = 2$)

จึงสรุปได้ว่า กรอบแนวคิดประสิทธิผลองค์กร มีข้อบ่งชี้ตัวแปรของประสิทธิผลองค์กร สรุปตามลำดับความถี่มากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้ดังนี้ 1) การบรรลุเป้าหมาย, 2) ความพึงพอใจของผู้รับบริการ และ 3) ความพึงพอใจของบุคลากรในองค์กร

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย พบว่า

1. กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารโครงการ ประกอบด้วยขอบข่ายขั้นตอน 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การนำโครงการไปปฏิบัติ 2) การวางแผนโครงการ และ 3) การประเมินผลโครงการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนม์นิภา ช่างทอง (2557) ที่ศึกษาประสิทธิภาพการบริหารโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนวัดไทร (ถาวรพรหมานุกูล) โดยมีรูปแบบการบริหารโครงการที่ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การวางแผน (planning) เป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ กำหนดการปฏิบัติงาน กำหนดระยะเวลาในการทำงาน กำหนดผู้รับผิดชอบ กำหนดจำนวนงบประมาณที่ใช้ในโครงการ 2) การนำแผนสู่การปฏิบัติ (implementation) เป็นการประชุม คณะกรรมการโครงการ การมอบหมายงานให้กับผู้รับผิดชอบและการจัดสรรงบประมาณที่ใช้ และ 3) การประเมินผล (evaluation) เป็นการติดตามการทำงานที่กำหนด การเก็บข้อมูลตามตัวชี้วัด การวิเคราะห์ข้อมูลตามตัวชี้วัด จัดทำรายงานผลการดำเนินโครงการเผยแพร่ผลการดำเนินงานของโครงการ และจากงานวิจัยของขวัญชนก จุลนวล (2557) พบว่า การบริหารโครงการตามลำดับขั้นโดยเริ่มจากการวางแผนการดำเนินโครงการเพื่อให้ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยเฉพาะอย่างยิ่งคณะผู้บริหารที่ต้องเล็งเห็นถึงความสำคัญในการดำเนินการจัดกิจกรรมนั้น เห็นถึงเป้าหมายในการดำเนินงานชัดเจนเป็นรูปธรรม การกำหนดแนวทางหรือรูปแบบในการบริหารจัดการโครงการต่าง ๆ ที่มีความสำคัญต่อทั้งผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน ชุมชนและสังคม ในภาพรวมซึ่งจะดำเนินไปในทิศทางเดียวกันได้ ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติจริงซึ่งจะต้องมีการกระจายอำนาจหน้าที่ให้ครอบคลุมทุกงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารโครงการ ในกระบวนการนำแผนสู่การปฏิบัติถือเป็นส่วนที่สำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าการวางแผนหรือการประเมินผลอันเนื่องมาจากการนำแผนสู่การปฏิบัติเปรียบเสมือนหัวใจสำคัญของการบริหารโครงการเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ เมื่อการบริหารโครงการมีการใช้ทรัพยากร ระยะเวลาช่วงหนึ่งในการดำเนินกิจกรรมแล้วนั้น ขั้นตอนสุดท้ายของการบริหารโครงการ คือ การประเมินผล ซึ่งจะเป็นการดำเนินงานในส่วนของการตรวจสอบการปฏิบัติงาน และย้อนไปถึงการวางแผนว่ามีโครงสร้างการวางแผนสู่การปฏิบัติในรูปแบบใด

การบริหารโครงการจัดการเรียนการสอนด้านพาณิชยกรรม สาขารัฐกิจค้าปลีก โรงเรียนศึกษานารีวิทยา มีการนำกรอบแนวคิดการบริหารโครงการ 3 ขั้นตอน โดยนำมาเรียงลำดับความสำคัญให้สอดคล้องกับการบริหารจัดการโครงการโดยเริ่มจากขั้นแรก 1) ขั้นการวางแผนโครงการ คือ การกำหนดโครงการ การวางแผนโครงการ กำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายของโครงการตลอดจนการกำหนดแนวทางปฏิบัติซึ่งในโรงเรียนจะเน้นการบริหารจัดการในเชิงปฏิบัติมากกว่าหน่วยงานระดับสูง ซึ่งประกอบด้วย การวางแผนตามภารกิจหลักของงานนั้น ๆ และงานการประสาน การวางแผนการใช้ทรัพยากร ได้แก่ งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ คอมพิวเตอร์ สถานที่ปฏิบัติงาน เป็นต้น 2) ขั้นการนำโครงการไปปฏิบัติ คือ การปฏิบัติงานตามที่ได้กำหนดไว้ในแผนงานหรือโครงการเพื่อให้งานที่กำหนดไว้ในแผนบรรลุเป้าหมายผู้บริหารควรมีกลวิธีในการนำแผนไปปฏิบัติ การดำเนินการในด้านการเตรียมบุคคล งบประมาณ วิธีการ วัสดุอุปกรณ์ ก่อนดำเนินการ มีการชี้แจงให้ผู้รับผิดชอบและผู้ปฏิบัติงานดำเนินการมีการให้คำแนะนำปรึกษาหารือ มีการควบคุมการ

ปฏิบัติงาน และการรายงานตลอดจนการปรับปรุงแก้ไขทุกระยะของการปฏิบัติงานที่สำคัญยิ่ง และ 3) ขั้นตอนการประเมินผลโครงการ คือ พิจารณาถึงผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติงานตามโครงการว่าบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ ทั้งนี้การบริหารจัดการโครงการฯ ยังคงต้องคำนึงถึงประโยชน์ต่อผู้เรียน ครูบุคลากร ผู้บริหาร รวมทั้งผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในทุกภาคส่วนอีกด้วย

2. กรอบแนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลองค์การ ประกอบด้วยตัวแปร 3 ด้าน ดังนี้ 1) การบรรลุเป้าหมาย 2) ความพึงพอใจของผู้รับบริการ และ 3) ความพึงพอใจของบุคลากรในองค์การ สอดคล้องกับงานวิจัยของเจริญศรี พันปี (2553) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่บริหารงานตามกฎหมายกระทรวงว่าด้วยการกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษา พบว่า ประสิทธิภาพในการบริหารองค์การจะต้องมีการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมทั้งบุคลากรภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน โดยมีเป้าหมายในทิศทางเดียวกันเป็นสร้างพันธมิตรทางการศึกษา ชุมชน และเครือข่ายการศึกษาต่าง ๆ ร่วมกันดำเนินกิจกรรมให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการ สถานศึกษามีการจัดสื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีที่ทันสมัยให้ครู และนักเรียนใช้อย่างเหมาะสมเพียงพอต่อความต้องการ รวมทั้งสร้างความพึงพอใจให้เกิดขึ้นกับผู้รับบริการ เช่น การจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อพัฒนานักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ และตอบสนองความต้องการของชุมชน ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ กับทางโรงเรียน

แนวคิดประสิทธิผลองค์การของการบริหารโครงการจัดการเรียนการสอนด้านพาณิชยกรรม สาขาธุรกิจค้าปลีก โรงเรียนศึกษานารีวิทยา นำกรอบแนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลองค์การ จากตัวแปร 3 ด้านมาใช้สำหรับการบริหารจัดการโครงการฯ ดังนี้ 1) การบรรลุเป้าหมาย ด้วยการบริหารงานของโรงเรียน 4 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายบริหารวิชาการ ฝ่ายบริหารงานบุคคล ฝ่ายบริหารงบประมาณ และฝ่ายบริหารทั่วไป ผู้บริหารยึดหลักการบริหารแบบหลักธรรมาภิบาล โดยคำนึงถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และกลยุทธ์กับการดำเนินโครงการจัดการเรียนการสอนด้านพาณิชยกรรม สาขาธุรกิจค้าปลีก ผสานความร่วมมือกับภาคีหลักของโรงเรียนทั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครือข่ายผู้ปกครอง สมาคมศิษย์เก่า สมาคมผู้ปกครอง และครู รวมทั้งศูนย์การเรียนรู้ปัญญาวิวัฒน์ ของบริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) ในการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน ดำเนินกิจกรรมโครงการ และประเมินผลโครงการให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) ความพึงพอใจของผู้รับบริการ โดยโรงเรียนมีการบริหารจัดการโครงการที่ตอบสนองความต้องการ และความพึงพอใจของผู้เรียน ผู้ปกครองรวมทั้งผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในด้านต่าง ๆ ดังนี้ หลักสูตร การฝึกทักษะทางวิชาชีพ การจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอน แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียน การประชาสัมพันธ์โครงการ การมีส่วนร่วมในการสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน ท้องถิ่นและเอกชน ฯลฯ 3) ความพึงพอใจของบุคลากรในองค์การ ช่วยให้องค์การมั่นใจถึงศักยภาพ และความสามารถในระยะยาวและเจริญก้าวหน้า ตัวแปรนี้ต้องมีความพยายามพัฒนา และคงไว้ซึ่งความเข้าใจในความต้องการของลูกค้า เช่น การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม การคัดเลือกบุคลากรที่มีความสามารถตรงตามความต้องการ มีระบบสารสนเทศที่ดี การสร้างขวัญกำลังใจให้

บุคลากร การส่งเสริมสนับสนุนการจัดสอนนวัตกรรมเทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยให้เหมาะสมเพียงพอ
ต่อความต้องการ

จากการที่ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
(documentary research) จากผลของกรอบแนวคิดทั้ง 2 ข้อข้างต้นนั้น ผู้วิจัยพบว่า กรอบแนวคิด
ประสิทธิผลการบริหารโครงการจัดการเรียนการสอนด้านพาณิชยกรรม สาขาธุรกิจค้าปลีกของโรงเรียนศึกษา
นารีวิทยาที่มีกระบวนการบริหารตามขั้นตอนของการวางแผน การนำแผนสู่การปฏิบัติ และการประเมินผลที่
จะทำให้เกิดประสิทธิผลนั้นจึงต้องมีการคำนึงถึงตัวแปรของประสิทธิผลโครงการฯ ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ การบรรลุ
เป้าหมาย ความพึงพอใจของผู้รับบริการ และความพึงพอใจของบุคลากรในองค์กร จะทำให้ผู้บริหารสามารถ
บริหารงานได้อย่างครอบคลุม และมีเป้าหมายในการบริหารแต่ละด้านอย่างมีประสิทธิภาพตามความมุ่งหมาย
ต่อการพัฒนาการศึกษาของชาติให้มีความรู้ทันและก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) ผู้บริหารโรงเรียนควรนำกรอบแนวคิดประสิทธิผลการบริหารโครงการจัดการเรียนการสอนด้านพาณิชยกรรม สาขาธุรกิจค้าปลีก ไปใช้ในการดำเนินงานโครงการฯ อย่างเป็นรูปธรรม

2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรนำกรอบแนวคิดประสิทธิผลการบริหารโครงการจัดการเรียนการสอนด้านพาณิชยกรรม สาขาธุรกิจค้าปลีก มาสังเคราะห์เพื่อกำหนดแนวทางให้แก่โรงเรียนต่าง ๆ ในสังกัด และควรประสานงานกับโรงเรียนเพื่อสร้างเป็นเครือข่ายการดำเนินโครงการฯ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ควรเป็นการศึกษาค้นคว้าเพื่อกำหนดแนวทางการเพิ่ม
ประสิทธิผลการบริหารโครงการจัดการเรียนการสอนด้านพาณิชยกรรม สาขาธุรกิจค้าปลีก หรือนำกรอบ
แนวคิดประสิทธิผลการบริหารโครงการไปประยุกต์ใช้กับการบริหารจัดการโครงการอื่น ๆ ของระดับโรงเรียน
ระดับเขตพื้นที่ต่อไปได้

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กระทรวงศึกษาธิการ. (2558). *แนวทางการจัดการศึกษาโครงการจัดการเรียนการสอนด้านพาณิชยกรรม*

สาขาธุรกิจค้าปลีก โดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา

ขั้นพื้นฐานกับศูนย์การเรียนรู้ปัญญาภิวัฒน์ บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน). ขุมนุมสหกรณ์

การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ขวัญชนก จุลนวล. (2557). *การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโครงการห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ ของ*

โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 12. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 9(3), 494-506. <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/OJED/article/view/20589/17889>

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2558). โครงการประเมินผลผลิต โครงการสำคัญและพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ 5 ปี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพองค์การ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ปี 2558.

<http://www.dsdw2016.dsdw.go.th/buzzfile/20160121114804-854.pdf>

เจริญศรี พันปี. (2553). การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่บริหารงานตามกฎหมายกระทรวงว่าด้วยการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR). <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/20527>

ใจชนก ภาคอิต. (2555). รายงานการวิจัยการรับรู้และการมีส่วนร่วมของบุคลากรสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ในการพัฒนาคุณภาพสถาบันสู่ความเป็นเลิศ ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ. <http://planning.nida.ac.th/main/images/Planning%20Division/QA/AjJA-ResearchTQA25551-5.pdf>

ชนมณีภา ช่างทอง. (2557). การศึกษาประสิทธิภาพการบริหารโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนวัดไทร (ถาวรพรหมานุกุล). วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 10(3), 556-566. <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/OJED/article/view/35578/33554>

ประชุม รอดประเสริฐ. (2542). การบริหารโครงการ. เนติกุลการพิมพ์.

ประสิทธิ์ ตงยั้งศิริ. (2542). การวางแผนและการวิเคราะห์โครงการ = Project planning and analysis. ซีเอ็ดยูเคชั่น.

พรรคทวี จีรัตน์. (2553). การบริหารโครงการคืนครูให้นักเรียนของโรงเรียนสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR). <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/59365>

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. (2545, 19 ธันวาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 119 ตอนที่ 123 ก. หน้า 16-21.

พิสนุ พองศรี. (2551). 111 ข้อบกพร่อง : แนวทางปรับปรุงการเขียนรายงานประเมินโครงการ (พิมพ์ครั้งที่ 2). เพชรรุ่งการพิมพ์.

โรงเรียนศึกษานารีวิทยา. (2559). สารสนเทศโรงเรียนศึกษานารีวิทยา. โรงเรียนศึกษานารีวิทยา.

วาริณี เจียมโชติรัตน์. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะองค์การที่เป็นเลิศและผลการดำเนินงานขององค์การ : การศึกษาเชิงประจักษ์ธุรกิจการเงินในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีปทุม]. <http://dspace.spu.ac.th/handle/123456789/5028>

วิสูตร จิระดำเกิง. (2545). *การบริหารโครงการ : แนวทางปฏิบัติจริง=Project Management* (พิมพ์ครั้งที่ 3).
วรรณกิจ.

สมคิด พรหมจ้อย. (2552). *เทคนิคการประเมินโครงการ* (พิมพ์ครั้งที่ 6). จตุพรดีไซน์.

สุกัญญา แซ่มซ้อย และ ชญาพิมพ์ อุสาโห. (2555). การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพ:
โรงเรียนถนนราษฎร์บำรุง. *วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 35(1), 100-110. [https://so02.tci-thaijo.org/index.php/EDKKUJ/
article/view/50480](https://so02.tci-thaijo.org/index.php/EDKKUJ/article/view/50480)

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2549). *เกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ*. (ม.ป.ท.).

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). *แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ.2552-2559)*.
พริกหวานกราฟฟิค.

ภาษาอังกฤษ

Etzioni, A. (1964). *Modern organizations*. Prentice Hall.

Kaplan, R.S., & Norton. (1996). *The balanced scorecard: Translating strategy into action*.
Harward Business School Publishing Corporation.

Quinn, R. E. (1988). *Beyond rational management*. Jossey-Bass.

Quinn, R. E., & Rohrbaugh, J. (1983). A spatial model of effectiveness criteria: Towards
a competing values approach to organizational analysis. *Management Science*,
363-377.

Robbins, Stephen P. (1990). *Organization theory: Structure, design, and applications*.
Prentice-Hall.

Yuchtman, E., & Seashore, S.E. (1967). A system resource approach to organizational
effectiveness. *American Sociological Review*, 32, 891-903.